

Overweging bij Ruth 1 en Marcus 1: 21-28

Zondag 4 februari 2024

Ds. Dick Snijders

Gelukzoekers	<p>Gemeente van Jezus Christus, Het zijn gelukzoekers, deze migranten Elimelech en Naomi, die samen met hun zonen Machlon en Kiljon, de hongersnood in Betlehem ontvluchten en zich vestigen in Moab.</p> <p>Het woord 'gelukzoekers' heeft een denigrerende klank gekregen in het taalgebruik van met name rechtse politici en daardoor ook aan vele borreltafels.</p> <p>Die politici maken onderscheid tussen echte vluchtelingen en gelukzoekers.</p> <p>Echte vluchtelingen moeten we een veilige plek bieden, gelukzoekers daarentegen moeten het volgens deze politici zelf maar uitzoeken, maar niet hier.</p>
Migratie	<p>Hoe je dat politiek regelt en wie gewenst is en wie ongewenst is, lijkt me een moeilijke afweging.</p> <p>Om recht te doen aan mensen, om de verschillende belangen in het oog te houden en om de christelijke of humanitaire waarden hoog te houden.</p> <p>Ik ben blij dat ik daar niet over hoef te besluiten.</p> <p>Maar ik zie wel dat je migratie niet kunt tegen houden.</p> <p>Migratie is in mijn ogen als de wind.</p> <p>Op de ene plek op aarde is het warmer dan op een andere plek op aarde, en zo ontstaat de wind.</p> <p>Op de ene plek op aarde is het leven beter dan op een andere plek,</p> <p>en zo ontstaat migratie, van het platteland naar de steden, van arme landen naar rijke landen, van een onveilige plaats naar een veilige plaats, dat hou je niet tegen.</p> <p>Het omgekeerde zie je nooit, behalve dat mensen soms na hun pensioen weer naar de rust van het platteland trekken: <i>Escape to the Country</i>.</p>

<p>Geluk</p>	<p>Mensen zoeken nu eenmaal geluk. Vaak is dat in materiële zin: een andere baan (die wellicht ook meer voldoening geeft), een groter huis, een andere auto, nieuwe kleren terwijl de oude nog niet versleten zijn. Maar ook afleiding, ontspanning, vertrouwde mensen om je heen. Veiligheid en vrijheid zijn belangrijke pilaren onder geluk. En dat je te eten hebt, een dak boven je hoofd, kleren aan je lijf, een waardig bestaan.</p> <p>We hoeven niet bang te zijn voor wie geluk zoeken. We hebben meer te vrezen van mensen die ongeluk zoeken, die een ander zijn geluk misgunnen, die geen ruimte willen delen, die mensen tegen elkaar opzetten, die de waarheid verdraaien en die manipuleren, die vijandsbeelden creëren, die haat zaaien en die gedijen in een ruzieachtige sfeer tot oorlog en terreur aan toe. De mensen die beweren op te komen voor de joodse en christelijke cultuur in Europa, maar die nog nooit een synagoge of kerk hebben bezocht, anders zouden ze wel anders praten.</p>
<p>Recht</p>	<p>In een joodse en christelijke cultuur wordt streven naar geluk gezien als een onvervreemdbaar recht. Dat hoeven we niet eens uit te leggen. Voor bijvoorbeeld de Onafhankelijkheidsverklaring van de Verenigde Staten van Amerika van 1776 is het grondprincipe, dat er geen uitleg nodig is voor de waarheid dat alle mensen gelijk geschapen zijn en dat ze van de Schepper onvervreembare rechten hebben meegekregen, waaronder het recht op leven, op vrijheid en op het zoeken van geluk. Op deze rechten is de moderne samenleving gebaseerd; er is dus geen enkele reden om het woord 'gelukzoeker' als een neerbuigende term te gebruiken.</p>

<p>Novelle Ruth</p>	<p>In de novelle die het Bijbelboek Ruth is, gebeurt dat dan ook niet. Niet alleen omdat het woord er niet in voorkomt, maar omdat iedereen volstrekt logisch vindt wat hier beschreven wordt. Als er geen eten is, zoek je een plek waar wel eten is. Dat deden onze voorouders in de prehistorie, de jagers-verzamelaars al, dat deed Abraham, dat deed Isak, dat deed Mozes en dat doen ook Elimelech en Naomi als ze Betlehem verlaten.</p> <p>En als Naomi terugkeert naar Betlehem hoopt ze daar weer geluk te vinden. Orpa hoopt op geluk als ze afscheid neemt en Ruth als ze juist bij Naomi blijft en met haar meegaat. En dat doet iedereen op zijn of haar eigen manier. Het echte geluk vinden we waar mensen zich met elkaar verbinden, als er iemand is, die met je meegaat, of die je tegemoet komt, of die je achterop komt, al is het er maar een, die zegt: ‘Waar jij gaat, zal ik gaan, waar jij slaapt, zal ik slapen; jouw familie is mijn familie en jouw God is mijn God. Wat jou lief is, is ook mij lief. Ik wil bij jou zijn, wil jij ook bij mij zijn?’ Dat is mooi gezegd, Daar worden we warm en blij van. Het is niet moeilijk om van zo iemand te houden.</p>
<p>Geschreeuw</p>	<p>Maar er zijn er zoveel die maar wat roepen, die zonder kennis van zaken hun diepe ongenoegen op grove wijze naar buiten brengen, die kwetsen en beledigen en die kapot maken wat een ander dierbaar is. Hoe ziet geluk voor hen er uit? Kunnen ze hun angsten en onzekerheden hiermee overschreeuwen?</p>

	<p>Is het misschien het kind in hen dat zich niet veilig of zich niet gehoord voelt?</p> <p>In het tweede verhaal dat we vanmorgen gelezen hebben, komen we zo iemand tegen.</p> <p>Jezus gaat op een sabbat naar de synagoge in Kafarnaüm. Hij onderwijst er de mensen en ze zijn diep onder de indruk van zijn onderricht.</p> <p>Denk je eens in: een mooie dag waarop je vrij bent, geen zorgen over hoe je je geld moet verdienen of hoe je het uitgeeft, je komt samen met gelijkgestemden, je hoort inspirerende woorden waardoor je het leven beter begrijpt of die je enthousiast maken, die bezieling geven. Even valt alles samen, een moment van geluk.</p> <p>En dan is het kapot, het gekrijs van iemand die zichzelf niet schijnt te zijn.</p> <p>Een mens die afstand creëert, vijandschap: <i>‘Wat hebben wij met Jou te maken, Jezus van Nazaret?’</i></p> <p>Hoor je: van Nazaret – we zijn hier in Kafarnaüm, je bent niet van hier, wat doe je hier?</p> <p><i>‘Je bent zeker gekomen om ons te vernietigen?’</i></p> <p>Ik ken je ware aard, mij hou je niet voor de gek.</p> <p>Je zit in een complot! En ik doorzie het.</p> <p><i>‘Jij bent de heilige van God!’</i></p>
Geraakt	<p>Waarom zo tekeergaan tegen de heilige van God?</p> <p>Zich afsluiten, zich niet laten raken, laten meenemen, meedoen?</p> <p>Jezus spreekt de man streng toe: <i>Zwijg en ga uit hem weg!</i></p> <p>Als een moderator op <i>social media</i> die nepnieuws, complottheorieën en grof taalgebruik weert en verwijdert.</p> <p>Welke kwade stemmen zouden we willen laten zwijgen?</p> <p>Welke kwade geesten herkennen we om te beginnen in onszelf en vervolgens om ons heen?</p>

Geven we die stem of laten we ze zwijgen?
Schreeuwen we mee met alle onvrede?

Als Jezus ons raakt, als Jezus ons aanspreekt,
woorden die oprichten, die doen opstaan,
maakt dat ons tot blijde, verlost menschen die God willen
danken.

Hij gaat met ons mee, waar we ook heengaan, bij zitten
en bij opstaan.

Als Jezus leeft in ons hoofd en in ons hart,
als Jezus spreekt door onze woorden en in onze daden,
hebben we naar mijn vaste overtuiging het geluk
gevonden waartoe we zijn bestemd.

- Amen.